Lieta Nr. C29488815

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 14.jūlijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese L.Mikulāne
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu bērnam.

Aprakstošā daļa

2015.gada 14.aprīlī /pers. A/ cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam, norādot, ka 2013.gada 26.septembrī puses vienojušās, ka atbildētājs līdz kārtējā mēneša 20.datumam maksās uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam Ls 50 (kas atbilst 71,14 EUR) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Kopš 2014.gada aprīļa atbildētājs vienošanās noteiktos uzturlīdzekļus maksājis neregulāri, bet kopš 2015.gada janvāra vispār pārtraucis uzturlīdzekļu maksājumu veikšanu, kā dēļ laikā no 2014.gada aprīļa līdz 2015.gada janvārim izveidojies uzturlīdzekļu parāds par kopējo summu 390 EUR apmērā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz ANO Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punktu, Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, 1587.pantu un 1838.panta pirmo daļu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļu parādu par laiku no 2014.gada aprīļa līdz 2015.gada martam 390 EUR apmērā, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam 90 EUR apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna piedzimšanas līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību atbildētājs /pers. B/ tiesai nebija iesniedzis.

Ņemot vērā to, ka neviena no pusēm nebija lūgusi izskatīt lietu tiesas sēdē, tiesa uzskatīja par iespējamu izskatīt lietu rakstveida procesā, par ko pusēm 2015.gada 1.jūnijā tika paziņots Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības Nr./numurs/ kopijas (lietas 11.?13.lapa) redzams, ka 2008.gada 18.maijā dzimis /pers. C/, kura vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/.

No lietas materiālos esošās 2013.gada 26.septembra vienošanās kopijas (lietas 15.lapa) redzams, ka 2013.gada 26.septembrī /pers. B/ un /pers. A/ noslēdza vienošanos, saskaņā ar kuru bērna /pers. C/ dzīvesvieta noteikta pie mātes /pers. A/.

Tādējādi, izvērtējot prasības pieteikumu, tiesa atzīst, ka nav pamata apšaubīt to, ka aizgādību pār pušu nepilngadīgo dēlu ikdienā īsteno prasītāja /pers. A/.

Saskaņā ar iepriekš minētās vienošanās 2.4.punktu /pers. B/ apņēmies līdz kārtējā mēneša 20.datumam maksāt /pers. A/ uzturlīdzekļus dēla uzturam Ls 50 jeb 71,14 EUR apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1832.pantu izpildījumam vajadzīgs, lai saistības priekšmets būtu izpildīts pilnīgi. Tādēļ kreditoru nevar piespiest saņemt ne daļas izpildījumu, ne kādu citu priekšmetu tā vietā, kuru viņam ir tiesība prasīt.

Civillikuma 179.panta panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka vecāka pienākums nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus minimālajā apmērā ir absolūts un tas nav saistāms nedz ar vecāka spējām dot uzturu, nedz ar viņa mantas stāvokli, kā arī neviens normatīvais akts neparedz vecāka atbrīvošanu no minētā pienākuma pildīšanas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt, bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet bērnam no septiņu līdz 18 gadu vecumam – 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālās mēneša darba algas apmērs no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim bija 320 EUR, savukārt no 2015.gada

1.janvāra – 360 EUR. Līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecumam līdz 2014.gada 31.decembrim bija 80 EUR mēnesī, bet bērnam no septiņu līdz 18 gadu vecumam – 96 EUR. Savukārt minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecumam kopš 2015.gada 1.janvāra ir 90 EUR, bet bērnam no septiņu līdz 18 gadu vecumam – 108 EUR.

Kā izriet no prasības pieteikuma, lietas materiālos esošā uzturlīdzekļu parāda aprēķina un konta pārskata izdrukas (lietas 10., 16.lapa), laikā no 2014.gada 20.aprīļa līdz 2015.gada 20.martam atbildētājs veicis piecus uzturlīdzekļu maksājumus par kopējo summu 600 EUR apmērā, lai gan bija jāveic uzturlīdzekļu maksājumi par kopējo summu 990 EUR apmērā.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka atbildētājs nav samaksājis prasītājai uzturlīdzekļu parādu par laiku no 2014.gada novembra līdz 2015.gada martam 390 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Pierādījumi tam, ka atbildētājs kopš prasības celšanas būtu maksājis uzturlīdzekļus dēla uzturam vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, lietas izskatīšanas gaitā netika iesniegti.

Lai gan 2013.gada 26.septembrī pušu starpā tika noslēgta vienošanās, kas rada saistības, kuras atbilstoši Civillikuma 1587.pantam atbildētājam ir jāpilda, kamēr vienošanās netiks grozīta, pusēm savstarpēji vienojoties, vai arī tiesas ceļā, tiesa konkrētajā gadījumā atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas prasībām ņem vērā Augstākās tiesas judikatūrā (sk., piemēram, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 30.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-2407-14) nostiprināto atziņu, ka bērna vecāku noslēgtā vienošanās par uzturlīdzekļiem, kas turklāt nenodrošina efektīvu tiesisko aizsardzību bērna tiesībām uz uzturlīdzekļu saņemšanu, neliedz ar likumu pamatoto vecāka pienākumu par uzturlīdzekļu maksāšanu noteikt ar tiesas spriedumu.

Lai gan prasītāja /pers. A/ prasības pieteikumā lūdz piedzīt uzturlīdzekļus no bērna piedzimšanas (2008.gada 18.maija), tiesa atzīst, ka kārtējie uzturlīdzekļi ir piedzenami no prasības celšanas dienas (2015.gada 14.aprīļa), jo tieši šajā dienā prasītāja atbilstoši Civilprocesa likuma 1.panta noteikumiem uzsākusi savu ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Turklāt par laiku no 2014.gada novembra līdz 2015.gada martam prasītājas labā ir piedzenams izveidojies uzturlīdzekļu parāds.

Ņemot vērā minēto, kā arī nepilngadīgā bērna intereses, tiesa atzīst, ka no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai /pers. A/ piedzenams uzturlīdzekļu parāds par laiku no 2014.gada novembra līdz 2015.gada martam 390 EUR apmērā, kā arī uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ uzturam 90 EUR apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas, sākot no 2015.gada 14.aprīļa līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tādējādi tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu tiesas izdevumi – valsts nodeva 250,20 EUR apmērā (15% no (90 EUR + (108 EUR * 11 mēneši) + 390 EUR) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu (četri sūtījumi) 6,26 EUR apmērā – ir piedzenami no atbildētāja /pers. B/ par labu valstij.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 97., 193. un 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

maza apmēra prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, AS /Nosaukums B/ atvērtais norēķinu konts Nr./numurs/, uzturlīdzekļu parādu par laiku no 2014.gada novembra līdz 2015.gada martam 390 EUR (trīs simti deviņdesmit *euro* un 00 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, AS /Nosaukums B/ atvērtais norēķinu konts Nr./personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 90 EUR (deviņdesmit *euro* un 00 centi) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% (divdesmit pieci procenti) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% (trīsdesmit procenti) no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas, sākot no 2015.gada 14.aprīļa līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 250,20 EUR (divi simti piecdesmit *euro* un 20 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,26 EUR (seši *euro* un 26 centi) apmērā.

Pēc valsts ienākumos piedzenamo tiesas izdevumu samaksas samaksu apliecinošie dokumenti nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2015.gada 14.jūlija, Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L.Mikulāne